

РЕШЕНИЕ

№ 285

гр. Бургас, 16.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС, XXXVIII СЪСТАВ, в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: НЕВЕНА ИВ. КОВАЧЕВА

при участието на секретаря СТАНКА Д. ДОБРЕВА
като разглежда докладваното от НЕВЕНА ИВ. КОВАЧЕВА Гражданско дело
№ 20212120107223 по описа за 2021 година

Производството е образувано по искова молба на „Профи кредит България” ЕООД, ЕИК *, със седалище и адрес на управление: *, представлявано от С.Н., Я.В., Д.Х. и И.Х., с която се моли съда да приеме за установено, че ответникът СТ. АСП. В., ЕГН *****, адрес: * дължи на ищеца сумите 4359,68 лева главница по договор за потребителски кредит № * от 13.02.2019 г., 1423,11 лева договорно възнаграждение за периода от 10.07.2019 г. до 11.08.2020 г., 747,27 лева лихва за забава за периода от 11.06.2019 г. до 11.08.2020 г., 539,24 лева лихва за забава за периода от 11.08.2020 г. до 25.02.2021 г., ведно със законната лихва върху главницата, начиная от 26.02.2021 г. до изплащане на вземането, за които суми е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от 28.04.2021 г. по ч. гр. д. № 2986/2021 г. на БРС. Иска се осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата 4022,24 лева неизплатено възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги, ведно със законна лихва върху сумата до окончателното ѝ плащане.

Твърди се, че между В. и дружеството е сключен договор за потребителски кредит № */13.02.2019 г. Сумата по кредита в размер на 5000 лева е била преведена по сметка на длъжника, който е следвало да я върне за срок от 24 месеца, като месечната вноска е 499,52 лева. Длъжникът е платил 4 вноски, след което е изпаднал в забава. Кредитът е обявен за предсрочно изискуем на 11.08.2020 г., за което длъжникът е уведомен.

Моли се за уважаване на исквете и присъждане на съдебно-деловодни разноски.

Ответникът чрез процесуален представител е оспорил исквете. Посочено е, че длъжникът не е надлежно уведомен от кредитора за обявена предсрочна изискуемост на цялото вземане по договора, поради което искът е неоснователен на заявеното в исковата

молба основание. Направено е възражение, че договорът за кредит е недействителен, тъй като не отговаря на изискванията на ЗЗП. Същият е нищожен и поради противоречие с разпоредбите на чл. 19, ал. 4 и чл. 21, ал. 1 ЗПК. На следващо място е посочено, че уговореният лихвен процент е прекомерен, поради което противоречи на добрите нрави.

Направено е възражение за неоснователност на претенцията за заплащане на възнаграждение за допълнителни услуги, тъй като споразумението е нищожно поради противоречие с добрите нрави, заобикаляне на закона, невъзможен предмет и липса на основание. Посочено е, че не са доставяни услугите, плащането на които се претендира. Споразумението е нищожно и на основание чл. 146 ЗЗП.

Претенциите са оспорени и по размер.

Моли съда да отхвърли исковете и да присъди на ответника разноски.

Съдът, като взе предвид исканията и доводите на страните, събраните по делото доказателства и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено следното:

Правната квалификация на предявените искове е чл. 79, ал. 1, предл. първо ЗЗД, чл. 240, ал. 2 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД по реда на чл. 422 ГПК.

Между страните е сключен договор за потребителски кредит „Профи кредит стандарт” № */13.02.2019 г. Със същия ищцовото дружество е предоставило на ответника потребителски кредит в размер на 5000 лева за срок от 24 месеца, при размер на месечната вноска 298,27 лева, ГПР от 44,96 % и възнаградителна лихва при годишен лихвен процент от 38,30 %, лихвен процент на ден 0,11 %, възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги 4830 лева и общо задължение за погасяване в размер на 11988,17 лева, като общият размер на вноската е 499,52 лева, включваща главница, лихва и вноска по пакета допълнителни услуги. Приложени са и общи условия към договора, споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги, погасителен план, извлечение от сметка към договора. От представен документ за кредитен превод се установява, че на 13.02.2019 г. ищецът е превел по сметка на ответника сума в размер на 5000 лева.

Ищецът претендира плащане на цялата сума по кредита на основание настъпила изискуемост на 11.08.2020 г. – дата на предсрочна изискуемост. Представено е уведомление за обявяване на предсрочна изискуемост, което, видно от представената обратна разписка, не е получено от адресата.

Видно от представения погасителен план последната уговорена вноска по договора е с падеж 10.02.2021 г.

Съобразно приложеното извлечение от сметка, обслужваща кредита, по нея са извършени плащания на задължения от страна на В. – на 08.03.2019 г., 02.04.2019 г., 02.05.2019 г. и 25.07.2019 г. са заплатени по 499,52 лева, като са погасени вноски с падежи от 10.03.2019 г. до 10.06.2019 г. вкл. и 2,76 лева от вноската с падеж 10.07.2019 г. за пакет от допълнителни услуги.

Във връзка с изследването на обстоятелството дали е било налице валидно облигационно отношение следва да се обсъдят възраженията на процесуалния представител на ответника за недействителност на договора за заем поради неспазване разпоредбите на ЗЗП – клаузите не са индивидуално уговорени, както и поради противоречие с разпоредбите на чл. 19, ал. 4 и чл. 21, ал. 1 ЗПК.

За процесното правоотношение приложим е Законът за потребителския кредит, като разпоредбите на чл. 10 и чл. 11 уреждат формата и съдържанието на договора за

потребителски кредит, а съгласно чл. 22 ЗПК, действащ към датата на сключване на процесния договор, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 – 9, договорът е недействителен. Липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпване на последиците по чл. 22 ЗПК – изначална недействителност на договора за потребителски заем, тъй като същите са изискуеми при самото му сключване. В § 13а, т. 9 ДР на ЗЗП изрично е посочено, че със закона се въвеждат в националното ни законодателство разпоредбите на Директива 93/13/ЕИО на Съвета относно неравноправните клаузи в потребителските договори. В чл. 146, ал. 1 ЗЗП е предвидено, че „неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално“. При потребителски договор и възражение за неравноправен характер на клаузи от същия тежестта на доказване, че определено условие от договора е уговорено индивидуално, е на търговеца. В разпоредбата на чл. 146, ал. 2 ЗЗП са посочени критериите, според които клаузи от договора не са индивидуално уговорени – това са клаузи, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, особено в случаите на договор при общи условия. В случая по делото не са представени доказателства, че на ответника е дадена възможност да уговори размера на ГЛП и ГПР, поради което и на основание чл. 146, ал. 1 ЗЗП следва да се приеме, че клаузата е неравноправна и тъй като не е уговорена индивидуално, е нищожна.

Независимо от това, съдът намира, че договорът е недействителен, тъй като ГПР, разписан в договора, е неверен, защото реално е приложен по-висок процент – в него не е включено възнаграждението по закупения пакет от допълнителни услуги. Следователно не е изпълнено изискването на закона на потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за компонентите, от които се състои задължението му, както и за разходите, които следва да направи във връзка с кредита, за да направи избор дали да го сключи. Размерът на годишния процент на разходите следва да включва съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК всички такси на кредитодателя по отпускане и управление на кредита, дължими такси за застраховка, както и възнаградителната лихва, като се изчислява по формула, посочена в приложение № 1, към което препраща чл. 19, ал. 2 ЗПК. Видно от посочените компоненти на задължението в погасителния план, ГПР не включва вноската по допълнителния пакет. В случая ответницата е получила 5000 лева заем, а е следвало да върне 11988,17 лева с включените вноски по пакета от допълнителни услуги. Неприбавянето на същите към ГПР води до заобикаляне на ограничението на чл. 19, ал. 4 ЗПК, установяващ лимит на годишния процент на разходите.

Ето защо съдът намира, че договорът не отговаря на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, което е основание за недействителност на договора съгласно чл. 22 ЗПК. В разпоредбата на чл. 23 ЗПК е предвидено, че „когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита“.

На следващо място е основателно и възражението, че клаузата, с която се договаря възнаградителната лихва, е нищожна, тъй като противоречи на добрите нрави. С нея се нарушава принципът на справедливостта в гражданските правоотношения, тъй като същата е в размер на 38,30 % годишно. Прието е в практиката на ВКС, че противно на добрите нрави е да се уговаря лихва за забава, надвишаваща трикратния размер на законната лихва, което в случая е налице. В тези случаи се дължи само законната лихва. Ето защо и съдът намира, че ответникът дължи връщане само на главницата по договора, но не и възнаградителната лихва, уговорена в него.

Съдът намира за основателно възражението на ответната страна, че задължението по договора не е надлежно обявено за предсрочно изискуемо преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение. В тази насока следва да се обсъди разрешението, дадено в т. 18 от Тълкувателно решение № 4/2013 г. от 18.06.2014 г. на ОСГТК на ВКС. В

същото е изрично отбелязано, че вземането става изискуемо, след като банката е упражнила правото си да направи кредита предсрочно изискуем и е обявила на длъжника предсрочната изискуемост. Въпреки че ищцовото дружество не е банка, а финансова институция, даденото в цитираното Тълкувателно решение разрешение е принципно и следва да намери приложение в настоящия случай, в който смисъл е константната съдебна практика. В случая, видно от представеното копие от обратна разписка, уведомлението за настъпила предсрочна изискуемост не е надлежно съобщено на длъжника, поради което следва да се приеме, че кредитът не е с настъпила предсрочна изискуемост преди подаването на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, в който смисъл е твърдението в исковата молба. Независимо от гореизложеното, следва да бъдат отчетени вноските с настъпил падеж към датата на приключване на събиране на доказателствата, в какъвто смисъл е задължителната практика на върховната съдебна инстанция, обективирана в т. 1.2 от Тълкувателно решение № 8/2017 г. от 02.04.2019 г. на ОСГТК на ВКС.

Ето защо и предявеният в настоящото производство иск за главница се явява основателен до размера на падежиралите вноски към 02.02.2022 г. на основание чл. 235, ал. 3 ГПК, към която дата вече е настъпил крайният падеж на договора – 10.02.2021 г., т. е. общата дължима главница по договора е 5000 лева. Тъй като длъжникът е заплатил сума в размер на 2000,84 лева, видно от представеното извлечение по сметка – обстоятелство, което не е спорно между страните, искът за приемане за установено, че ответникът дължи на ищеца главница в размер на 4359,68 лева е основателен само до размера от 2999,16 лева, като за разликата над тази сума следва да се отхвърли като неоснователен.

По отношение на претенцията за присъждане на обезщетение за забава върху неплатената част от главницата в размер на 747,27 лева за периода от 11.06.2019 г. до 11.08.2020 г. и 539,24 лева за периода от 11.08.2020 г. до 25.02.2021 г. съдът намира същата за частично основателна. Мораторна лихва се дължи на основание чл. 86 ЗЗД (по силата на закона) при всички случаи на забава в плащането на паричен дълг и служи като обезщетение за кредитора заради забавата на длъжника да плати в срок. В чл. 23 ЗПК законодателят е включил единствено лихви и такси, уговорени в договора за кредит между страните, като обезщетението за забава не е сред тях. Обезщетение за забава се дължи върху всяка просрочена вноска за периода от 11.07.2019 г. (датата, следваща падежа на първата неплатена вноска) до 25.02.2021 г. (датата, предхождаща подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение), като се изключва периодът 13.03.2020 г. – 14.07.2020 г. съгласно чл. 6 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение (ДВ, бр. 44/14.05.2020 г.). Размерът на обезщетението за забава за този период е общо 332,39 лева, който размер съдът установи, като направи съответни изчисления в онлайн калкулатор. До този размер искът е основателен и следва да бъде уважен, а за разликата до пълния претендиран размер от 1286,51 лева следва да се отхвърли.

Съдът намира за неоснователно искането на ищеца за присъждане на претендираната сума от 4022,24 лева, представляваща възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги. Съгласно императивната разпоредба на чл. 10а, ал. 2 ЗПК кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Търсеното възнаграждение според т. 15 от Общите условия към договора се дължи за приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит, възможност за отлагане на определен брой погасителни вноски, възможност за намаляване на определен брой погасителни вноски, възможност за смяна на дата на падеж и улеснена процедура за получаване на допълнителни средства. Тази разпоредба от договора противоречи на посочената норма на закона – чл. 10а ЗПК, което означава, че е неравноправна по смисъла на ЗЗП, тъй като облагодетелства кредитора, като предвижда получаването на такса, която не се допуска от закона, без да е гарантирано изпълнението на насрещно задължение. Няма и доказателства услугите, за които да се дължи допълнителна такса, да са предоставени. Ето защо тази клауза е нищожна поради липса на основание и

съгласие на страните. Ако въобще става дума за предоставяне на каквито и да било допълнителни услуги, то те следва да бъдат включени в ГПР, както бе изложено го-горе, тъй като това са възнаграждения по самия договор за кредит – чл. 19, ал. 1 ЗПК. В случая това не е сторено и по този начин, заобикаляйки закона, се постига ГПР, по-голям от петкратния размер на законната лихва, поради което клаузата е нищожна. Ето защо и искът следва да се отхвърли.

Частичното уважаване на претенциите налага и уважаване молбата на ищеца с правно основание чл. 78, ал. 1 ГПК за присъждане на направените в настоящото и в заповедното производство, съразмерно на уважената част от исковите, съдебно-деловодни разноси в общ размер от 198,04 лева, в това число определеното за настоящото производство юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лева. На ответника също се дължат разноси съразмерно на отхвърлената част от исковите. Възражението на ищеца за прекомерност на адвокатското възнаграждение на процесуалния представител на ответника е основателно, като същото следва да бъде намалено до сумата от 863 лева, който размер съответства на минимума, предвиден в чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, доколкото делото не се отличава с фактическа сложност, не са събирани множество доказателства, проведено е само едно съдебно заседание. Поради това и ищецът следва да плати на ответника сумата 603,78 лева за адвокатско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от исковите.

Мотивиран от изложеното, Бургаският районен съд

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО по реда на чл. 422 ГПК по отношение на СТ. АСП. В., ЕГН *****, адрес: *, че дължи на „Профи кредит България” ЕООД, ЕИК *, със седалище и адрес на управление: *, представлявано от С.Н., Я.В., Д.Х. и И.Х., сумата от 2999,16 лева главница по договор за потребителски кредит № * от 13.02.2019 г., 332,39 лева обезщетение за забава върху главницата за периода 11.07.2019 г. - 25.02.2021 г., ведно със законната лихва върху главницата от подаването на заявлението – 26.02.2021 г. до окончателното изплащане на вземането, за които суми е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от 28.04.2021 г. по ч. гр. д. № 2986/2021 г. на БРС, като ОТХВЪРЛЯ исковите за установяване дължимост на главница над сумата 2999,16 лева до пълния претендиран размер от 4359,68 лева, на сумата 1423,11 лева договорно възнаграждение за периода 10.07.2019 г. - 11.08.2020 г., както и за разликата над уважения размер от 332,39 лева обезщетение за забава до пълния претендиран размер от общо 1286,51 лева.

ОТХВЪРЛЯ иска за осъждане на СТ. АСП. В., ЕГН *****, да заплати на „Профи кредит България” ЕООД, ЕИК * сумата 4022,24 лева възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги, ведно със законна лихва върху сумата до окончателното й плащане.

ОСЪЖДА СТ. АСП. В., ЕГН *****, адрес: *, да заплати на „Профи кредит България” ЕООД, ЕИК *, със седалище и адрес на управление: *, представлявано от С.Н., Я.В., Д.Х. и И.Х., сумата от 198,04 лева (сто деветдесет и осем лева и четири стотинки), представляващи направени в настоящото и заповедното производство съдебно-деловодни

разноски.

ОСЪЖДА „Профи кредит България” ЕООД, ЕИК *, със седалище и адрес на управление: *, представлявано от С.Н., Я.В., Д.Х. и И.Х., да заплати на СТ. АСП. В., ЕГН *****, адрес: *, сумата от 603,78 лева (шестстотин и три лева и седемдесет и осем стотинки) съдебно-деловодни разноски.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред БОС.

Вярно с оригинала!

С. Добрева

Съдия при Районен съд – Бургас: _____